

GRÖN SKÖLDBAGGE

Den gröna sköldbaggen (*Cassida viridis*) är en skalbagge som tillhör underfamiljen sköldbaggar, Cassidinae, och familjen bladbaggar, Chrysomelidae. Mer kända arter som tillhör denna familj är t.ex. liljebaggen, koloradoskalbaggen och olika arter av jordloppor. Den gröna sköldbaggen finns förutom i Sverige även i bl.a. Finland, Norge, Danmark och de baltiska länderna.

Denna sköldbagge lever på växter som tillhör familjen plsterväxter eller kransblommiga växter (fam. Lamiaceae). Bland trädgårdsväxter är citronmeliss och trädgårdstemynta (*Monarda Media*-gruppen) mycket uppskattade värdväxter, men skalbaggen lever även gärna av t.ex. anisisop (*Agastache foenicum*), blåsalvia (*Salvia patens*), rumänsk salvia (*S. transsylvanica*) och

rundmynta (*Mentha suaveolens*). Som värdväxter på vildväxande arter nämns i litteraturen hampdån (*G. speciosa*), knölsyska (*S. palustris*), pipdån (*Galeopsis tetrahit*), stinksyska (*Stachys sylvatica*), vattenmynta (*M. aquatica*) och åkermynta (*M. arvensis*).

Skadebild

Både den fullbildade skalbaggen och dess larver äter glupskt på bladen och det bildas mer eller mindre stora hål. Det händer även att en större del av bladen är uppätta och att bara de grövre nerverna lämnas kvar. De angripna växterna kan bli rejält förfulade av den gröna sköldbaggens ätande.

Den gröna sköldbaggen trivs bäst på skuggiga och fuktiga platser. Plantor i solen är med andra ord oftast förskonade från angrepp.

Utseende och biologi

Det finns ca 20 sköldbaggsarter i Sverige. Den gröna sköldbaggen är störst av dem alla, 8,5–10 mm lång. De fullbildade skalbaggarerna är platta, sköldpaddslika, helt och hållet gröna, vilket gör att de är svåra att upptäcka på plantorna. Djuren sitter tätt tryckta till bladen vilket gör det ännu

Bildrättigheter saknas

Bildrättigheter saknas

Den gröna sköldbaggen, både den fullbildade och larven, äter mer eller mindre stora hål på bladen.

Den fullbildade insekten är platt och sköldpaddslik. Dess gröna färg är snarlik bladets färg.

mer svårt att se dem. Har man väl sett ett djur så är det lättare att upptäcka fler.

Sköldbaggar ser för övrigt mycket egenartade ut. Den fullbildade skalbaggen döljs helt under halsskölden och täckvingarna. Inte ens antennerna tittar alltid fram. Skalbaggen ser bred och platt ut beroende på att halsskölden och täckvingarna är utvidgade med breda, tillplattade kanter. Om djuret hamnar på rygg kan det vända sig rätt genom att spärra ut täckvingarna. Larverna ser inte mindre märkliga ut. De är breda och platta och har taggar runt hela kroppen varav två i bakändan är längre än de övriga. Larverna placerar ekskrementer (avföring) och gamla larvskinn på ryggen. De kvarlämnade delarna är stundom förvillande lik fågelexkrementer och fungerar som skydd mot inkräktare.

Sköldbaggar övervintrar som fullbildade och kommer fram tidigt på sommaren. De lägger sina ägg i små högar, 6–15 stycken, på undersidan av värdväxternas blad. Honan smetar ekskrementer över äggsamlingarna som då ser ut som mörka fjäll eller kakor. Äggen kläcks efter ca en vecka. Larverna blir fullvuxna och förpuppas efter ungefär en månad. Vid förpuppningen fäster sig larverna med bakändan vid bladen. De fullbildade sköldbagarna kommer fram efter ca en vecka. Endast en generation utvecklas per år.

Åtgärder

Får djuren vara i fred så är risken stor att de blir fler och fler med åren. Börja med att klämma ihjäl vuxna djur och larver. Eftersom de är svåra att upptäcka kan det finnas anledning att behandla plantorna med ett pyretrum-preparat eller annat insektsmedel, se faktablad 1Ta och 1Tb, när man ser begynnande skador och upprepa behandlingarna vid behov. Enstaka plantor, där man vill äta bladen, kan det vara realistiskt att täcka med fiberduk för att hindra djuren att nå plantorna.

Bildrättigheter saknas

Den gröna sköldbaggens larv är platt och har taggar runt hela kroppen. Exkrementer (avföring) och gamla larvskinn placerar den på ryggen som kamouflage.

Litteratur

Chinery, M. (svensk översättning och bearbetning Coulianos, C-C.) 1993. *Insekter i Europa. En fälthandbok*. Albert Bonniers Förlag.
Douwes, P. m.fl. 1997. *Insekter. En fälthandbok*. Interpublishing.
Sandhall, Å. 2002. *Småkryp*. Albert Bonniers Förlag.

Text

Maj-Lis Pettersson
Sveriges lantbruksuniversitet
Box 7044, 750 07 Uppsala
Tel: 018-67 10 00
e-post: Maj-Lis.Pettersson@ekol.slu.se

Foto

Tomas Lagerström

September 2008

Faktabladen kan beställas som årsabonnemang, komplett serie eller enstaka exemplar.

Eftertryck av denna publikation är förbjudet enligt lag. Den som vill mångfaldiga något av innehållet måste först få tillstånd från SLU. Tel: 018-67 23 47

© Sveriges lantbruksuniversitet ISSN 0281-8566

Ansvarig utgivare och redaktör:

Maj-Lis Pettersson
E-post: Maj-Lis.Pettersson@ekol.slu.se
Hemsida: <http://www.slu.se/vaxtskyddtradgard>
Distribution: SLU Publikationstjänst
Box 7075, 750 07 Uppsala
Tel: 018-67 11 00
E-post: publikationstjanst@slu.se